

det er givet, at der skal være en saadan Afgiftsfrihedsgrændse, og det tror jeg dog er det Spørgsmaal, der foreligger. Dette er i alt Fald det Synspunkt, der har været bestemmende for mig, den Gang Spørgsmaalet opstod, om jeg ikke burde optage Sagen saaledes, som den forelaa fra forrige Samling. Jeg har havt en ganske særlig Anledning til i saa Henseende at foretage en saa nyere Overveielse som muligt, fordi jeg i sin Tid, rigtignok for lang Tid siden som Minister beskæftigede mig med de Spørgsmaal, der den Gang forelaa med Hensyn til Afgiftsfrihed i Kjøbenhavn. Lovgivningsmagten gif den Gang ind paa en Betragtning, der væsentlig svarede til, hvad det ærede Medlem nu udtalte. Det vil erindres, at Loven af 4de Marts 1857 paabød Ophævelse af den for Kjøbenhavn ved Forordningen af 1802 hjemlede Afgiftsfrihed for de af een Familie beboede Leiligheder paa ikke over 64 Kvadratalen; men, mine Herrer, da det kom til Stykket, veg Lovgivningsmagten tilbage, og der udfom en Lov af 1866, som gjenindsførte den ved Forordning af 1802 hjemlede Afgiftsfrihed for Smaaleiligheder. Vi maa altsaa gaa ud fra, at det er Lovgivningsmagtens vel overveiede Anskuelse og Opfattelse af disse Forhold, at det er rigtigt at have en saadan Afgiftsfrihed for mindre Leiligheder. Bestemmelser herom haves for Kjøbenhavn som ogsaa for Leiligheder udenfor Samme. Naar man nu een Gang har prøvet paa at forlade den tidligere Anskuelse, og Lovgivningsmagten vel først er gaaet ind derpaa, men, da det skulde blive Alvor, er vegen tilbage, saa mener jeg, at vi maa blive staaende ved den Anskuelse, der saaledes er godkendt i 1802, og som, forladt i 1857, atter feirrig gjorde sig gjældende i 1866. Det vilde være et altfor slet Exempel, om man med saa Naars Mellemrum vilde bevæge sig frem og tilbage. Spørgsmaalet er altsaa ikke, om det er rigtigt at have en Grændse; men Spørgsmaalet er, om det er rigtigt at blive staaende ved den Grændse, som i 1802 blev fastsat, eller om ikke Forholdene have udviklet sig saaledes i Løbet af 70 Aar, at der nu er Grund til at forandre Grændsen, og naar jeg stillede mig paa dette Standpunkt, forekom det mig klart, at det sidste Spørgsmaal maatte bevares bekræftende. Thinget vil forstaa, at naar jeg da kom til det Spørgsmaal, hvorledes Forandringen med behørigt Hensyn til den i 70 Aar stedfundne Udvikling skulde foretages, kunde jeg ikke sætte mig ud over de Bestemmelser, der bleve tagne ifjor, og jeg holdt mig altsaa ganske naturlig til Forslaget, som det forelaa. Det mener jeg, er den aldeles ligefremme Begrundelse af Forslagets Indhold.

Schøler: Jeg skal ikke negte, at jeg jo ogsaa har den samme Frygt, som blev udtalt af den ærede Iste Landssthingsmand for Kjøbenhavn (Madvig), at den Fritagelse, som her er Tale

om, i Reglen mere vil komme Gieren end Leieren til Gode. Jeg udtalte det ogsaa en Gang ifjor, men maasse man tør haabe, at de Herrer Grundeiere, eller i det Mindste Flertallet af dem, efterhaanden ville kunne indse, at denne Nedsættelse af Bygningsafgiften er det deres Pligt at lade tilflyde Leierne. Den ærede Minister nævnte jo ogsaa ganske rigtig, at man allerede nu har en Fritagelse indtil en vis Grændse, nemlig 64 Kvadratalen, og naar det er Lovforslagets Hensigt at udvide denne Fritagelse til 80 Kvadratalen, kan det vel ogsaa have sit Gode i visse Henseender; thi man tør maasse antage af Hensyn til denne Bestemmelse, at der vil blive indrettet nogle større og sundere Boliger for Smaafolk. Det, som egentlig foranledigede mig til at begjære Ordet, var den Diskussion, der har været ført om Lovforlagets § 5. Det syntes, at den ærede Minister har Noget imod denne Paragraph, og den ærede Landssthingsmand, der aabnede Diskussionen i Dag, (C. A. Hansen) frygtede, skøndt han er enig i Tanken, noget for, at Gjennemførelsen af denne ikke vilde være mulig for Sogneraadet. Han kom imidlertid derved til at antyde, at det burde være Sogneraadets eller Kommunalbestyrelsens Skjøn, hvorpaa Fritagelsen skulde bero; men saa tillader jeg mig at tro, at det bliver omtrent det Samme, enten Kommunalbestyrelsen skal skjønde, hvad en Mand bør svare i Bygningsafgift, eller om han skal være helt fri, eller om Bestyrelsen paa den Maade, som Lovforlaget foreskriver, skal søge at udfinde det. Noget Bankelighed vil jeg indrømme, at det kan have, men huiltensomhelst Fremgangsmaade Kommunalbestyrelsen maatte bruge, vil jo have sine Besværligheder. Jeg sætter stor Pris paa denne Paragraph og tror, at den virkelig i sit Princip er retfærdig; thi der er paa Landet saa mangfoldige Tilfælde, hvor det Erhverv, Vedkommende har dels ved Landbrug og dels ved Haandværk, er sammenblandet, og det veed jo Enhver, som kender Forholdene paa Landet, at der er opstaaet mange virkelige Uretfærdigheder ved at gaa frem efter de nuværende Regler, idet en Mand har maattet betale Afgift af et meget stort Omfang af Bygninger, uagtet kun en meget lille Del af disse Bygninger brugtes til Haandværk. Derfor anser jeg denne Bestemmelse for meget heldig. At det kan have sine Bankeligheder for Kommunalbestyrelsen at udfinde det Rette, ja, det maa sandelig Kommunalbestyrelsen finde sig i, den har jo saa mange vanskelige Hverv at udføre. — Lovforlagets § 7 anser jeg for en meget heldig Paragraph, der efter min Mening vil udrette Meget. Det er billigt og retfærdigt, at hvor der opføres saadanne Bygninger, maa de have et større Kvadratinhold, naar det godtgøres, at den Fordel, som Selstaberne tage, ikke bliver større end 4 pCt. Hvad § 10 angaar, om hvilken der er udtalt forskellige Meininger, vil jeg ogsaa tilstaa, at denne Bestem-